

Povzetek predstavitev – 3. skupina

V tretji skupini predstavitev referatov so bili obravnavani pristopi na področju državljske vzgoje in etike z vseh ravni izobraževanja, od vrtca do srednje šole.

Mladinsko raziskovanje vojne za Slovenijo v Ormožu je pokazalo, kako pomembno je, da učitelji pri učencih spodbujajo pozitiven odnos do svoje zgodovine in domovine. Z uresničitvijo ideje o raziskovanju dogodkov, povezanih z vojno za Slovenijo v Ormožu, ki so ji učitelji dali potrebno pedagoško strukturo in podporo, so omogočili ustvarjalno medgeneracijsko sodelovanje. Mnogim udeležencem osamosvojitvene vojne so ponudili možnost, da s svojimi otroki in vnuki spregovorijo o njihovi vlogi v dogajanju tistega časa. Ob tem so spoznali tudi lokalne zbiratelje vojaških uniform ter orožja. Predvsem pa so razširili in poglobili poznavanje osamosvojitvenega procesa, ki je privedel do samostojne države Slovenije.

Da smo v ljubezni do domovine na skupni poti, je pokazal prispevek učiteljice iz Kočevja, ki z vztrajnim medpredmetnim sodelovanjem zagotavlja izjemno pomembno vlogo domovinske in državljske vzgoje za prihodnost našega naroda. Na primerih povezav med predmeti družbene vzgoje, slovenskega jezika in likovne ter glasbene umetnosti so bili predstavljeni projekti, ki izvirajo iz glasbenih del, kot je na primer Avsenikova »Slovenija, od kod lepote tvoje«, ki jih učenci dramatizirajo, scensko pripravijo in izvedejo ob priložnosti proslav ob državnih praznikih. Ob teh priložnostih pa organizirajo tudi pohode po spominskih poteh. Izpostavljen je bil pomen pokončne, zavedne in poštene državljske drže učiteljev, na kateri se oblikuje učiteljev pedagoški pristop.

Posebno pozornost je zbudil prispevek o učenju odraslih z motnjo v duševnem razvoju iz Maribora, ki temelji na projektu »Lahko branje«. S to metodo so uspeli strokovnjaki različnih področij oblikovati vsebine, ki jih zmorejo razumeti in tudi pomniti osebe, ki zaostajajo v duševnem razvoju, ali pa tudi druge osebe z motnjami pozornosti, ali tisti, ki prihajajo iz drugačnega kulturnega okolja.

Kako s pomočjo plesne vzgoje v vrtcu otrokom približamo vsebine iz domovinske vzgoje, je bilo prikazano v primeru iz vrtca na Vrhovcih v Ljubljani, ki žal zaradi epidemije še ni doživel zaključne prireditve. Je pa projekt zbudil veliko zanimanja prisotnih, saj temelji na etnokoreologiji, vedi o plesnem izročilu nekega naroda, ki je del duhovnega ljudskega izročila. Na tem področju imamo v Sloveniji bogato tradicijo od kurentov, laufarjev ipd. Učenje plesov je bilo spremljano s seznanjanjem z lokalnimi jedmi iz različnih slovenskih pokrajin, kar je vsem sodelujočim prineslo veliko radosti in zadovoljstva.

Primer ljubezni do domovine skozi oči Martina Krpana je pokazal, kaj vse so bili pod skrbnim mentorstvom sposobni tekom šolskega leta ustvariti osnovnošolci zadnje triade osnovne šole iz Kopra. Na izjemno ustvarjalen in nevsiljiv način so skozi strip, intervjuje in pisanje črne kronike ter dramatizacijo zgodbe pokazali svoje številne talente in sposobnosti, ki bi lahko ostali tudi spregledani. Tako pa so pri vseh sodelujočih za vedno pustili zavedanje o pojmih, kot so patriotizem, tihotapstvo, odprtost meja, predvsem pa so utrdili poudarek na moralnem ponosu in zavesti pravičnosti glavnega junaka. Sodoben didaktični pristop, pozitivno učno okolje in uporabnost pridobljenega znanja potrjujejo odličnost tega projekta, ki kar kliče po nadgradnji ali ponovitvi na primeru kakega drugega znanega Slovenca.

Kako resno so na osnovni šoli v Vojniku vzeli usposabljanje za aktivno državljanstvo in 'sooblikovanje' odgovornih državljanov, je pokazal projekt šolskega parlamenta, ki ga izvajajo že več let. Vanj so vključeni učenci od 6. do 9. razreda. Učenci zadnjih dveh razredov lahko kandidirajo za funkcijo predsednika šolskega parlamenta na osnovi predstavljenega programa, ki ga predvajajo po šolskem radiu, vsi oddelki pa volijo po pet predstavnikov v parlament. Komunikacija poteka preko sodobnih družbenih omrežij, parlament pa daje pobude za akcije, kot je na primer 'mesec prijaznosti', organizacija plesov, predvajanje glasbe med odmori, predvsem pa sodelovanje v dobredelnih akcijah. Lep primer resnega dela so njihova navodila za spletni bonton in sodelovanje na spletnih sestankih, posneli pa so tudi motivacijski video »Ostani doma« kot

spodbudo za čas epidemije. Mentorica je njihov moto povzela z naslednjo mislijo – pobude mladih so vredne toliko kot izkušnje starih.

Zgodovina je lahko toliko bolj učiteljica življenja, ko so sicer suhoparna dejstva povezana v zanimive zgodbe, katerim učenci z zanimanjem prisluhnejo in jih tudi z lahkoto pomnijo. Izkušnje učitelja iz Grosuplja govorijo, da so naši možgani narejeni za zgodbe, četudi v otroški dobi lahko ohranjajo le tri sekunde pozornosti na posamezno temo. Z odraščanjem se tako povečuje tudi realna možnost prakticiranja aktivnega državljanstva, ki zahteva povezovanje kompleksnih dejstev. Opozoril je, da občutek večvrednosti onemogoča učenje in spoznavanje, kar je pokazal na primeru zgodbe o znanem jezikoslovcu Danielu Everettu. Enako kot je za osvajanje težjih vsebin pomembno prevzemanje odgovornosti, kar je ponazoril z zgodbo o pisatelju A. P. Čehovu.

Sklenili smo, da bo drugačen odnos do domovine prišel le z osvojitvijo drugačnih moralnih vrednot, z novimi generacijami učencev, ki jih lahko zgodbe in pedagoški pristopi, kot so bili predstavljeni v okviru skupine, prevzamejo in vzgajajo od malih nog dalje.

Predstavitve:

Nataša Kolar, Melita Berlan, Simona Kuplen, Branka Klančar, Tamara Vomer, Simona Šarlah, Bruno Vehar

Moderatorja: Helena Kregar, mag. Ivo Piry

Zapisal: mag. Ivo Piry